

či Ho miluješ?



Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú v **J 21, 15 - 17**:



Ked' si zajedli, riekol Ježiš Šimonovi Petrovi: Šimon, syn Jonášov, miluješ ma väčšmi ako títo? Odpovedal Mu: Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu (Ježiš): Pas mojich baránkov! Po druhý raz spýtal sa ho zase: Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ? A on Mu odpovedal: Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu: Pas moje ovečky! Aj po tretí raz sa ho spýtal: Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ? Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz spýtal: Či ma miluješ? a odpovedal Mu: Pane, Ty vieš všetko; Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu Ježiš: Pas moje ovečky!



Doteraz som pri počúvaní kázní alebo čítaní textu o rozhovore Ježiša s Petrom nevenoval veľkú pozornosť faktu, že si predtým zajedli. Keď si zajedli, alebo sa naraňajkovali z rýb, ktoré učeníci predtým ulovili, až potom sa odohral vážny rozhovor iniciovaný Ježišovou otázkou na Petra.

Ponúka sa praktické ponaučenie, že na vážne témy je lepšie byť najedený, mať naplnené základné fyziologické potreby, ako pozorujeme pri tomto rozhovore.

Rozhovor sa sústreďuje naozaj na vážnu tému – Petrovu lásku k Ježišovi. Keďže ide o Petra, ktorý po trojnásobnom zapretí dostáva trojnásobnú otázku, či Ježiša miluje, rozhovor je o to citlivejší. Hoci Peter ako učeník chodil celý čas s Ježišom, bol v okruhu najbližších učeníkov, teraz musí po svojom zlyhaní dokazovať svoju lojalitu a autentickú vernosť. Preskúšanie Petrovho odhodlania a lásky je dôležité s ohľadom na poverenie, ktoré Ježiš Petrovi vysloví. Jedná sa o úlohu pastiera. Ježiš vie, čo je to byť dobrým pastierom, preto od Petra, ktorý sľuboval život položiť za Ježiša, pýta, či to myslí vážne, lebo dobrý pastier musí byť v prípade núdze toto pripravený urobiť. Výrazy, ktoré Ježiš používa sú síce v evanjelickom preklade ujednotené, ale v skutočnosti sa rôznia.

Na pastiersku úlohu používa Pán Ježiš výrazy ako kŕmenie, či chovanie mladých baránkov, čo pozná aj neskoršia rabínska literatúra u Mojžiša, ktorý mal pomazať Józua za pastiera Izraela a káže mu kŕmiť stádo. Ďalším výrazom je pasenie, vedenie už veľkých oviec, kde slovo ovce je presnejšie ako ovečky.

Obraz pastierstva, ktorý je tu použitý je asi najvýraznejšie použitý na samotného Ježiša Krista, ktorý je Dobrým pastierom všetkých, ktorí Ho nasledujú. Tu je obraz pastiera použitý aj na Petra. Môžeme povedať: Dobrý pastier - Ježiš poveruje svojich pracovníkov, aby boli dobrými pastiermi pre Jeho veriacich. Dáva svoj veľký ovčinec do pozemskej správy v menších celkoch menším pastierom. Takto môžeme duchovné pastierstvo zažiť z oboch strán. Z pozície tých, ktorí patria k Ježišovi a sú prijímateľmi vedenia a starostlivosti Pána Ježiša ako Dobrého pastiera. Zároveň sme alebo budeme v istom zmysle pastiermi nám zverených ľudí. Medzi zverencov pastierskej starostlivosti môžu patriť študenti – pre fakultných pedagógov, žiaci – pre budúcich učiteľov, cirkevníci – pre farárov aj klienti – pre diakonov. Ak majú osobný, ľudský záujem o svojich zamestnancov, aj kresťanskí zamestnávateľia sa v niektorých potrebných situáciách stávajú svojou starostlivosťou a záujmom pastiermi či sprievodcami v duchovnej oblasti.

A nezabúdame, že aj v rodinách je, alebo by mal byť, niekto, kto na seba vezme úlohu duchovného pastiera v rámci svojej rodiny, kto takpovediac ťahá duchovný život členov rodiny. Nie v tom zmysle, že by ostatných „naháňal“ do kostola, ale skôr povzbudzuje k duchovnému životu, pozýva do spoločenstva cirkvi, je ochotný hovoriť s blízkymi o viere a o témach s ňou spojených. Hoci sa snažíme oživiť tradíciu otcov rodín konajúcich domáce pobožnosti a učiacich deti modliť sa (podľa Malého katechizmu Dr. M. Luthera), v realite rodinného života sa úlohy starostlivosti o duchovný život zhodujú s pravidlami mamy a hádam ešte častejšie staré mamy.

V role duchovného pastiera v zmysle strážcu pred nebezpečenstvom, poskytovateľa duchovnej výživy, možno posilňujúceho, povzbudzujúceho motivátora, sú všetci vyššie menovaní. Teológovia, učители aj diakoni, všetci nesú vo svojej práci aj príležitosť duchovného pastierstva. Najviac je to, samozrejme, očakávané pri teológoch a kladené na farársku službu, ale mnohí, ktorí si pastiersku úlohu uvedomujú, môžu ju naplňovať. Popritom napodobňujú Dobrého pastiera Ježiša Krista. Verím, že vidíme jedinečnosť a vzácnosť poverenia k pastierstvu od Ježiša Krista.

On je naším osobným Dobrým pastierom a my, stále pod Jeho vedením, vyživovaní stravou Jeho slova, sme poslaní doslova kŕmiť, duchovne vyživovať iných. Prijímame a dávame ďalej. Prijali sme od Pána nielen poverenie, ale absolvovali sme určitú odbornú a duchovnú prípravu alebo práve takou odbornou a duchovnou prípravou prechádzame.

Sú duchovní pastieri pastiermi preto, že boli najlepší, najschopnejší alebo najmúdrejší? Takých ako ľudia prirodzene chceme mať. Ak pastierov chceme, a môžeme alebo musíme si vybrať, volíme si tých, ktorí sa nám zdajú na danú pozíciu najlepší a najvhodnejší. Ale pri učeníkoch to tak nebolo. Pán Ježiš si za pastierov svojho stáda volí nedostatočných kandidátov. Aj pri povolaní za učeníkov aj pri rozhovore s Petrom po vzkriesení je rozhodujúce Pánovo poverenie. On dáva druhú šancu Petrovi, ktorý zlyhal, hoci mal najsilnejšie reči a veľké odhodlanie nasledovať Ježiša. Mohli by sme hodnotiť, že rozhodujú činy a nie slová, že Peter sa zaprením svojho Majstra skompromitoval a nie je vhodné, aby zastával dôležité miesto medzi učeníkmi. Pán Ježiš si mohol vybrať niekoho vernejšieho a „vymeniť“ Petra v skupine Dvanástich. Úloha pastiera Kristovho stáda sa však nepriraduje na základe pútavého životopisu, ktorý dobre vyzerá pre zamestnávateľa. Úloha pastiera sa zakladá na Ježišovom poverení.

Pastieri Ježišovho stáda sú tí, ktorých si On povolal. Povolání sú omylní, chybujúci, ľudia s pochybnou minulosťou, s nedostatočným životopisom, ktorí nemajú skúsenosti apod. Do pastierskej úlohy sú však uschopnení v nasledovaní svojho Pána a Majstra, ku ktorému Ježiš nanovo vyzýva Petra v ďalších veršoch.

Učeníci sa učili od Ježiša, kým bol s nimi na zemi a naďalej Ho majú nasledovať podľa Jeho slov a skutkov. V pastierskych úlohách a v nasledovaní máme aj pomoc zhora, Radcu Ducha Svätého, ktorý je v cirkvi a s cirkvou všade vo svete namiesto pozemského Ježiša.

K pastierskej službe je však predsa potrebný jeden predpoklad. Sám Peter je poverený viesť, pást Ježišových nasledovníkov až potom, čo zodpovie otázku na jednu kvalifikáciu. Tou je láska. Láska je hlavná vec a lásku preskúšava Pán u Petra. Či ma miluješ?

Je otázka veľmi osobná. O to väčší diskomfort a rozpaky muselo u Petra vyvolať, že nestačila jedna jeho potvrdzujúca odpoveď, ani druhé áno, ale že musel na rovnakú otázku odpovedať až trikrát a tak nanovo premyslieť, či to myslí vážne a potvrdiť jedno svoje milujem (resp. mám rád) ďalším a ďalším. Väčšinou si pri tejto stati všímame paralelu medzi trojitým zapretím a na druhej strane trojitým Petrovým priznaním lásky k Pánovi, s ktorým je spojené trojité poverenie s využitím symbolického pomenovania - Peter má pást, viesť Ježišove ovce.

V živote učeníka Petra bolo toto pastierske poverenie jedným z troch momentov, keď ho Pán oslovil menom Šimon a predstavuje jeho znovu ustanovenie do vedúcej pozície medzi učeníkmi.

No chcel by som poukázať skôr na lásku, lásku k Ježišovi ako kvalifikáciu k pastierskej službe. Aj pre nás je otázka na ňu veľmi osobná. Predpokladám, že by sme boli prekvapení keby nám ju niekto položil s použitím toho intenzívneho slovesa pre lásku: milovať. Myslím, že na lásku k Ježišovi sa často nepýtame, ide o intímnu sféru našej osobnosti. Pýtame sa na vieru, v liturgii pri spovedi a sviatosti Večere Pánovej, pýtame sa to aj v osobných rozhovoroch na náboženské témy. Pýtame sa, či veríme, či rozumieme, či vieme. Počas štúdia ide o to: rozumiete literatúre? Viete spievať? Chodíte na stíšenia? Navštevujete prednášky a iné fakultné podujatia? Plníte si povinnosti?

Láska k Pánovi Ježišovi je v tom nevysloveným predpokladom.

Prečo by sme inak študovali teológiu, učiteľstvo, diakoniú, prečo by sme sa inak zúčastňovali duchovného života na fakulte? Každý má rôzne motivácie a dôvody, ale predpokladáme, že kto sa vydal na cestu štúdia na EBF UK, väčšinou vieru v Boha má alebo k nej má aspoň blízko. A ak má niekto vieru a ešte aj aktívne prispieva k stíšeniám, bohoslužbám, nociam modlitieb, diskusným večerom atď., tak pravdepodobne má aj lásku ku Vzkriesenému.

Je iste dobré, ak sa nás občas opýtajú alebo sami si odpovieme na otázku: Milujem Ježiša? Mám ho rád/rada? Keď Ho milujeme, vtedy Ho môžeme s pomocou Ducha Svätého vytrvalo nasledovať a viesť k Nemu aj iných. Všetkým k pastierstvu povereným prajem vedenie Dobrého pastiera a lásku k Nemu ako odpoveď na Jeho lásku k nám.

Amen.

Mgr. Martin Kmec

Katedra cirkevných dejín

Skloňme sa k modlitbe:

Trojjediný Bože, ďakujeme Ti za Dobrého pastiera, ktorého poznávame a získavame v Ježišovi Kristovi. Otváraj nám oči pre vnímanie Jeho lásky k nám. Ona rozdúchava našu lásku a motivuje k vernej službe Tvojej cirkvi a blížnym. Prosíme, požehnávaj všetkých, ktorí nesú zodpovednosť duchovnej a pastoračnej služby. Amen.

Modlime sa spoločne aj slovami, ktoré nás naučil Pán Ježiš.

Otče náš, ktorý si v nebesiach!
Posväť sa meno Tvoje!
Príď kráľovstvo Tvoje!
Buď vôľa tvoja ako v nebi tak i na zemi!
Chlieb náš každodenný daj nám dnes!
A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim.
I neuvoď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého!
Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky.

Sláva Bohu Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku, i
teraz, i vždycky i na veky vekov.
Amen.

Požehnanie:

Milosť Pána nášho Ježiša Krista, láska Božia a prítomnosť Ducha
Svätého buď so všetkými nami.

Amen!